Nyhedsbrev nr. 26, oktober 2025

Stemningsbillede Bølling Sø. Foto: Rune Engelbreth Larsen

Kære medlem af Danmarks Vilde Natur,

Efteråret er over os, landskabet forgyldes og der er nyhedsbrev fra DVN!

Denne gang kan du læse lidt om at Skovsgaards Fond har sagsøgt Danmarks Naturfredningsforening (DN)/Skovsgaards Gods på Langeland fordi....fordi.... Ja, vel fordi personkredsen i Skovsgaards Fond har sovet i timen og ikke fulgt med, mens resten af Danmark opdagede at økologisk landbrug ikke er natur.... Der er afsagt dom, DN og naturen vandt, men i dagene hvor dette nyhedsbrev er under udarbejdelse, har fonden anket dommen: de VIL bare ikke have den væmmelige natur, der hvor DN så fint kunne dyrke økologiske græskar - forstå det, hvem der kan.

Du kan også læse om det ambitiøse Ålandsprojekt ved Ringkøbing: Skjern Ås opland kan blive vild natur, og DVN er naturligvis med!

Sidst, men ikke mindst kan du læse om allerede afholdte eller kommende årsmøder, og skulle din lokalafdeling ikke være nævnt, skal du se i din mail i kommende tid efter indkaldelse.

Rigtig god læselyst!

Skovsgaard frifundet ved byretten – rewilding og urørt skov er inden for testamentets bestemmelser

THI KENDES FOR RET:

Mange kender måske Danmarks Naturfonds gamle gods Skovsgaard på Langeland. Godset blev testamenteret til Danmarks Naturfredningsforening (DN) i 1979, og er siden blevet drevet som bl.a. økologisk landbrug. Efter omlægning til urørt skov og rewilding (altså genoprettelse af naturlige processer som f.eks. græssende dyr) har Skovsgaards Fond forsøgt at presse DN til at droppe naturen og fortsætte landbrugsdriften og skovbruget, senest ved at anlægge sag. I sagen om Skovsgaard har vi nu Rettens ord for, at der ingen modsætning er mellem at drive landbrug og samtænke dette med landskabs- og naturinteresser.

I sagens kerne var en tvist om, hvorvidt der er en modsætning mellem på den ene side at drifte skoven urørt og samtidig ekstensivere landbrugsdriften med vildgræsning, og på den anden side testamentets ordlyd fra 1979, i følge hvilken DN var forpligtet på at "drive et førsteklasses herregårdslandbrug".

Da kun to ud af de tre påstande, som Skovsgaards Fond fremførte i retten, blev afvist direkte, måtte Retten til tasterne for at argumentere for, at der ved en nærmere granskning af sagens realitet fandtes, at der ikke var en sådan modsætning. Og det er så interessant læsning.

Retten fandt ganske vist, at udtrykkene i testamentet og fredningsbestemmelserne fra 1973 var "vage og ubestemte". Alligevel er det et gennemgående argument, at betydningen var, at "godset skulle bevares, som det var med hensyn til kultur- og naturtræk samt traditionelle landskabelige herlighedsværdier forbundet med en herregård". Og at der heri ikke var en modsætning til at tillade ekstensivering eller vildgræsning. Det er naturligvis interessant, fordi det hermed slås fast med Rettens ord, at der ikke er en modsætning mellem at drifte et landbrug og anlægge et helhedsorienteret natur- og landskabsperspektiv. Så man kan rolig sige at "Naturlandskabet" som fokus for naturgenopretningen blev stadfæstet ved denne dom.

Men domsudskriften er på 51 sider og rummer mange andre spændende beretninger fra historien om Skovsgaard og de skiftende forvaltningsprincipper, som gennem år og dag har været forfægtet.

DVN har forsøgt at forstå ejerforhold, økonomi og interessen fra Skovsgaards Fond i Danmarks Naturfonds gods, men er ikke for alvor blevet klogere. Oplysninger om bestyrelsen i Skovsgaards Fond, og hvordan den sammensættes, er ikke offentligt tilgængelige. Formanden Bo Egelund har udtalt sig til Fyns Amts Avis, som også har forsøgt at forstå Skovsgaards Fonds motiver og alt man kan konkludere er blot at han ønsker sig tilbage til økologisk drift af godsets arealer.

Ålandsprojektet og foreningen Ålandets venner inviterer til projektlaunch

KOM MED TIL STARTSKUDDET 4. NOV I RINGKØBING

Store, sammenhængende naturområder. Naturlig hydrologi. Selvforvaltende økosystemer. Rent vand. Vild Natur. I hele Skjern Ås vandopland!

Det er visionen og helt centrale elementer i et anderledes naturgenopretningsprojekt, og de første skridt til realiseringen er allerede taget.

GENOPRETNING AF 2400 KM VANDLØB OG ÅDALE

Skjern Å er Danmarks største vandsystem. Det består af et vidt forgrenet netværk af kilder, bække og åer, der afvander 11% af Jyllands samlede areal. Landskabet er formet af både geologi og kultur, men i dag er økosystemerne presset i bund. Fragmenterede levesteder, udtjente lavbundsjorder og et vandmiljø i ubalance.

Projektet Ålandets ambition er naturgenopretning og genforvilding af hele Skjern Å vandoplandet – samtlige 2.400 km vandløb fra kilder og udspring til deltaet i Ringkøbing Fjord. Ikke kun vandløbene, men også ådalene, engene, overdrev og plantager - og ikke mindst de dyrkede arealer, som skal omlægges i forbindelse med 3-parten.

HVORDAN GØR MAN?

Ved at starte småt, skalere smart og tænke stort. Man udpeger et mindre vandløb som show case, engagerer lodsejere og lokale kræfter, kanaliserer viden og knowhow ind i projektet, skaber finansiering og sætter i gang. Erfaringer og eksempler fra det første projekt (som allerede er udpeget ved Ronnum Bæk) bliver overført til det næste – og det næste igen.

Der arbejdes med naturbaserede løsninger, best-practise og med afsæt i de anbefalinger der foreligger fra både Københavns Universitet og Århus Universitet. Omlægning af vandløbene og deres ådale kan godt realiseres i stor skala, når man målrettet akkumulerer mange små projekter.

Derfor er foreningen Ålandets Venner stiftet. Visionære ildsjæle har formået at samle lokale folk fra blandt andet DN, Skjern Å Sammenslutningen (lystfiskere), DOF, Jægerforbundet og landbruget – **og naturligvis DVN** - til at arbejde sammen om projektet. Med lokal forankring, samarbejde, videnskab, forskning og fondsmidler kan fællesskabet omdanne Ålandet til et stort og sammenhængende naturområde. Vi glæder os til at komme i gang!

Kom til startskuddet for det visionære naturgenopretningsprojekt.

https://www.aalandetsvenner.dk

Årsmøde i Østjylland og foredrag om Gudenåen

DVN Østjyllands årsmøde blev indledt med foredrag

DVN Østjylland arrangerede i uge 43 foredrag med Nicolaj Thomassen på Silkeborg Bibliotek som optakt til deres årsmøde. Emnet var Gudenåen i fortid og fremtid og pladserne blev hurtigt optaget, så det blev besluttet at livestreame foredraget. Den uredigerede version kan findes på DVNs facebookside og vi forbereder en tilklippet version til vores Vimeo-site inden længe. Her kan du i øvrigt finde de øvrige foredrag DVN har lagt hus til: Jens-Christian Svenning om Rewilding og Stiig Markager om Det Døde Hav – helt uden reklamer! Du kan finde vimeo her

---

Årsmøder i lokalafdelingerne

Året nærmer sig sin afslutning og alle lokalafdelingerne skal afholde årsmøde med indstilling af deltagere til repræsentantskabsmødet efter årsskiftet. Nogle lokalafdelinger har allerede afholdt årsmødet og andre er på vej:

DVN Nordsjælland:

Tid og sted: Søndag d. 30. november 2025 kl. 10:00 til ca. 12:00, Magleblikskolen, Sportsvej 15 3300 Frederiksværk, Indgang 4

Luise og Per Ekberg holder, inden der tages fat på dagsordenen, et indlæg om omlægningen til urørt skov. Indkaldelse med dagsorden er udsendt pr. mail til lokalafdelingens medlemmer.

DVN København:

Tid og sted: Torsdag d. 27. november kl. 19:00, mødet afholdes online. Indkaldelse med dagsorden og information om hvordan man deltager online kommer til lokalafdelingens medlemmer snarest.

DVN Midtsjælland:

Tid og sted: Søndag d. 30/11 hos Tanja Jordan (se mail fra lokalafdelingen), eller kontakt Kasper Møller for eftersendelse af email.